

משקי בית ומשפחות

5

כך, משפחה יכולה להיות זוג בלבד, זוג עם ילדים (בקבוצות גיל שונות לפי גיל הילד הצעיר), או הורה יחיד (משפחה חד-הורית) עם ילדים. משפחה חד-הורית כוללת גם משפחות שבהן ההורה נשוי אך בן/ת הזוג אינו נוכח במשק הבית ברוב ימי השבוע או שאינו שייך לאוכלוסיית הסקר.

משפחה כוללת גם משפחה של סב/סבתא עם נכדים בגיל 15 ומעלה ללא הוריהם, או אחים בלבד בגיל 15 ומעלה הגרים יחד, ללא בני זוג וללא ילדים.

גודל משפחה - נקבע לפי מספר הנפשות הכלולות במשפחה לפי ההגדרה הנ"ל.

אחרים במשק הבית - הם אנשים ללא משפחה משלהם, הגרים במשק הבית עם משפחה שאינה משפחתם הגרעינית.

דת וקבוצת אוכלוסייה: ראש משק הבית הוא היחיד מבין בני משק הבית הנשאל לגבי דתו. הדת של ראש משק הבית נרשמת כדתם של כל בני משק הבית. הסיווג לפי דת כולל: יהודים, מוסלמים, נוצרים, דרוזים ודת אחרת (דת אחרת כוללת גם ללא סיווג ודת לא ידועה).

קבוצת הדת "בני דתות אחרות" כוללת את כל אלה שהשיבו כי אינם יהודים. עד תחילת שנות ה-90 "בני דתות אחרות" כללה בעיקר ערבים. בעקבות גל העלייה של שנות ה-90 התווספו "אחרים" (ראה להלן). החל בשנת 2002 קבוצה זו חולקה לשתי קבוצות אוכלוסייה:

- "ערבים": א. גרים ביישובים לא-יהודיים, או ב. גרים ביישובים יהודיים או מעורבים, והם ילידי ישראל או שהגיעו לישראל לפני 1990.

- "אחרים": גרים ביישובים יהודיים או מעורבים, והגיעו לישראל משנת 1990 ואילך.

משק בית עם עולים. בלוח 5.4 משק בית עם עולים מוגדר כמשק בית עם עולה אחד לפחות.

בלוחות 5.18 ו-5.22 משק בית עם עולים מוגדר כמשק בית עם ראש משק בית כלכלי שהינו עולה.

יבשת מוצא. לגבי ילידי חו"ל נרשמה יבשת הלידה; לגבי ילידי ישראל - יבשת לידת האב.

סקרי כוח אדם

משקי בית -

תכונות דמוגרפיות

(לוחות 5.1-5.13)

אומדני משקי הבית והמשפחות מתקבלים מסקרי כוח אדם השוטפים.

תיאור הסקר ראה מבוא לפרק 12 - עבודה ושכר.

הגדרות

אוכלוסיית משקי הבית הלוחות מתייחסים לכלל משקי הבית פרט למשקי הבית בקיבוצים, במוסדות, במעונות סטודנטים ואנשים הגרים מחוץ ליישובים (בדווים בדרום ואחרים) (ראה טבלה בסוף המבוא).

משק בית מוגדר כקבוצת אנשים הגרים יחד בדירה באופן קבוע רוב ימי השבוע ויש להם תקציב הוצאות משותף למזון. משק בית יכול להיות מורכב מאדם אחד או יותר וגם מאנשים שאינם משפחה.

גודל משק בית נקבע לפי מספר הנפשות הכלולות במשק הבית לפי ההגדרה הנ"ל.

סוג משק הבית נקבע לפי יחסי הקרבה שבין הנפשות המשתתפות אליו ומשתנים דמוגרפיים נוספים.

סוג משק הבית כולל משקי בית משפחתיים ולא משפחתיים.

הנתונים לפי משתנה זה מתפרסמים משנת 1997.

משק בית משפחתי - הוא משק בית שיש בו לפחות "משפחה" אחת.

"משק בית משפחתי" יכול לכלול: משפחה אחת, משפחה אחת עם אחרים או שתי משפחות ויותר.

משק בית לא משפחתי - הוא משק בית הכולל אדם אחד בלבד או קבוצת אנשים שאינם משפחה.

משפחה - משפחה גרעינית של שני אנשים או יותר החולקים משק בית אחד וקשורים זה לזה כבעל ואישה, כזוג ללא נישואין, או כהורה וילד.

תעודה (תואר) גבוהה ביותר: ראה הגדרה בפרק 12 - עבודה ושכר.

צורת היישוב על פיה מסווגים הנתונים היא צורת היישוב הקבועה (ראה הגדרות בסעיף החלוקה הגיאוגרפית של האוכלוסייה במבוא לפרק 2 - אוכלוסייה).

משנת 2002 סווגו היישובים לפי צורת היישוב כפי שנקבעה על סמך אומדני האוכלוסייה בסוף שנת 2001.

החל בשנת 2005 נוספו נתונים על העיר אשדוד בקבוצה של יישובים עם +200,000 תושבים למרות שצורת היישוב הקבועה לא שונתה.

יישובי פיתוח: ראה הגדרה במבוא לפרק 12 - עבודה ושכר.

אמידה

עבור האומדנים המוצגים כאן, נקבע לכל "משק בית" שהשתתף במדגם, "מקדם ניפוח" שהוא מספר המבטא את כמות היחידות באוכלוסיית הסקר המיוצגות על ידו. אותו מקדם ניפוח ניתן גם לכל ה"משפחות", ה"זוגות" וה"נפשות" באותו משק בית. מערכת "מקדמי הניפוח" נקבעת בתהליך איטרטיבי, כך שלאחר "הניפוח" מתקבלת התאמה בין התפלגות הנפשות במשקי הבית שבמדגם לפי משתני חלוקה עיקריים, לבין התפלגות הנפשות המקבילה לפי האומדנים הדמוגרפיים השוטפים.

בשנת 2002, בוצעו מספר שינויים בהגדרת קבוצת הניפוח. השינוי העיקרי היה פירוק קבוצת הניפוח של העולים, שכוללת כעת רק עולים בעלי וותק של עד 4 שנים בארץ, ראה פרק 12 - עבודה ושכר.

טעויות הדגימה עבור האומדנים בלוחות 5.1-5.13 חושבו עבור כל אחד מהאומדנים בנפרד. עד שנת 2005, חישוב טעויות הדגימה של האומדנים נעשה תחת ההנחה כי לא חל שינוי בתכונות הדמוגרפיות של משקי הבית במהלך השנה והן נותרות קבועות ברבעי השנה השונים. החל בשנת 2006, שונתה שיטת החישוב והיא כוללת חישוב מתאם של התכונות הדמוגרפיות של משקי הבית בין כל שני רבעי שנה, עבור משקי בית שעבורם נאספו נתונים בשני רבעים במהלך השנה. כדי להזהיר את הקורא מפני נתונים בעלי מהימנות נמוכה, אומדנים בעלי טעות דגימה יחסית (טעות דגימה חלקי אומדן) בין 25% ל-40% - הוקפו בסוגריים. עבור אומדנים בעלי טעות דגימה יחסית הגבוהה מ-40% לא מוצגים ערכים מספריים ובמקומם

סומנו שתי נקודות (".""). לגבי לוחות 5.14-5.25 החישובים של טעויות הדגימה הם מקורבים, ולכן אומדנים המבוססים על אומדן אוכלוסייה הנמוך מ-3,000 הוקפו בסוגריים, ראה הסבר במבוא לפרק 12 - עבודה ושכר.

לפירוט נוסף בנושא שיטות איסוף נתונים, עיבוד ואמידה, ראה מבוא לפרק 12 - עבודה ושכר.

סקרי כוח אדם משקי בית - תכונות כלכליות ודיוור

(לוחות 5.14-5.25)

הגדרות והסברים

אוכלוסיית משקי הבית ראה הגדרה לעיל.

יחידת החקירה היא משק בית.

משק בית ראה הגדרה לעיל.

גודל משק בית ראה הגדרה לעיל.

תכונות כוח העבודה:

כוח העבודה כולל את האנשים בני 15 ומעלה שהיו מועסקים (כולל צבא קבע) או בלתי מועסקים בשבוע הקובע.

המועסקים נחלקים בפרק זה לפי היקף העבודה בדרך כלל:

- מועסקים מלא בדרך כלל - מועסקים

העובדים בדרך כלל 35 שעות או יותר

בשבוע ואנשי צבא קבע.

- מועסקים חלקית בדרך כלל - מועסקים

העובדים בדרך כלל עד 34 שעות בשבוע.

לפירוט נוסף ראה סקרי כוח אדם וסעיף מועסקים, שכירים/משורות, משרות שכיר במבוא לפרק 12 - עבודה ושכר.

ראש משק בית. ראש משק הבית הוא ראש משק בית כלכלי. החל בשנת 1995, שונתה הגדרת ראש משק הבית והוא נקבע לפי מידת ההשתייכות לכוח העבודה, ללא התייחסות לגיל או למין.

- ראש משק הבית הוא המפרנס העיקרי של משק הבית, כלומר המועסק שעובד בדרך כלל 35 שעות או יותר בשבוע (כולל איש צבא קבע), והוא קודם למועסק שעובד עד 34 שעות בשבוע, שקודם לבלתי מועסק.

- אם יש יותר מאדם אחד במשק הבית שמתאים, לפי ההגדרה, להיות ראש משק הבית, ייקבע ראש משק הבית לפי סדר העדיפות שקובע המרואיין.

והדיר 1995 ובנוסף הופעלה שיטת ניפוח חדשה.
הנתונים לשנת 1998 הוכנו גם לפי השיטה "החדשה" כדי לאפשר את השוואתם לנתונים לשנת 1999.
החל ב-2002 נעשו מספר שינויים בקבוצות הניפוח. הנתונים לשנת 2001 עובדו גם לפי השיטה ה"חדשה" כדי לאפשר השוואתם לנתונים לשנת 2002. פירוט נוסף, ראה מבוא לפרק 12, עבודה ושכר.

סקר הוצאות משק הבית 2005

(לוחות 5.29-5.26 ולוחות 5.33-5.35)

מטרות ושימושי הסקר: קבלת מרכיבי התקציב של משקי הבית ונתונים נוספים המשמשים לאפיון רמת החיים של משקי הבית מהיבטים שונים כגון: דפוסי צריכה, רמת תזונה והרכבה, רמת ההכנסה והרכבה ותנאי הדיר. כמו כן משמש הסקר למחקרי שוק, לבניית מודלים לחיזוי התנהגות צרכנים, למחקרים על תחולת המס העקיף על קבוצות שונות באוכלוסייה ועוד. אחד השימושים החשובים של הסקר הוא קביעת "המשקלות" לסל הצריכה של מדד המחירים לצרכן.

הסקר נערך לראשונה בתחילת שנות החמישים ועד לשנת 1997 בוצע אחת לחמש שנים לערך. משנת 1997 ואילך מבוצע הסקר באופן שוטף מידי שנה.

אוכלוסיית הסקר: כוללת, החל ב-1997, את כל האוכלוסייה העירונית והכפרית, למעט קיבוצים ובדווים הגרים מחוץ ליישובים. (ראה טבלה בסוף המבוא).

הגדרות והסברים

משק בית: ראה הגדרה לעיל.

מרכיבי התקציב בסקר הוצאות משקי הבית: כלל המוצרים והשירותים מחולקים לעשרה סעיפים ראשיים:

מזון, פירות וירקות, דיר, אחזקת דירה, ריהוט וציוד לבית, הלבשה והנעלה, בריאות, חינוך, תרבות ובידור, תחבורה ותקשורת ומוצרים ושירותים אחרים.

בתוך כל סעיף קיימת חלוקה לקבוצות משניות ובכל קבוצה משנית נמצאים המוצרים והשירותים כפי שדווחו על ידי משקי הבית. לדוגמא, סעיף הבריאות מחולק ל-4 קבוצות משניות: ביטוח בריאות, ריפוי שיניים, שירותי

- אם אין מפרנס במשק הבית, ייקבע כראש משק הבית האדם שהמרוויח מחשיב כראש משק הבית.

הערה: ראש משק הבית הנו אדם בגיל 18 ומעלה (להוציא משקי בית בהם המועסק היחיד הנו בגיל 15-17 ומשקי בית בהם ישנם בני 15-17 בלבד).

מספר החדרים בדירה. נכללו כל החדרים המשמשים למגורי משק הבית. לא נכללו במניין החדרים: מטבח, חדר אמבטיה, בית שימוש, מרפסות, חדרים המשמשים לצורכי עסקים או לעבודה בלבד וחדרים המושכרים לדיירים. עד 1979, נמנה חצי חדר כחדר; מינואר 1980 נעשה רישום מלא של חדרים וחצאי חדרים, ולכן עובדו נתוני 1980 פעמיים.

מספר הנפשות לחדר (צפיפות הדיר) חושב על ידי חלוקת מספר הנפשות הגרות במשק הבית בסך כל החדרים התפוסים על ידי בני משק הבית.

דת וקבוצת אוכלוסייה: ראה הגדרה לעיל.

צורת יישוב: ראה הגדרה לעיל.

יישובי פיתוח: ראה הגדרה במבוא לפרק 12 - עבודה ושכר.

מחוז ונפה: המחוזות והנפות הוגדרו לפי החלוקה המנהלית הרשמית של המדינה שלפיה קיימים 6 מחוזות ו-15 נפות.

החל ב-1972 נוספו אזורי יהודה, שומרון וחבל עזה כדי לאפיין את היישובים היהודיים ואוכלוסייתם הנמצאים באזורים אלו. הנתונים לשנת 2005 מתייחסים לתושבי יהודה והשומרון וחבל עזה ואינם משקפים שינויים שחלו באוכלוסייה עקב פינוי היישובים הישראליים (היישובים היהודיים) מחבל עזה ומצפון השומרון במסגרת חוק יישום תכנית ההתנתקות התשס"ה - 2005.

החל בשנת 2006 - אזור יהודה והשומרון.

ראה הגדרה במבוא לפרק 2 - אוכלוסייה.

מקורות

הנתונים על משקי הבית לפי תכונות כלכליות ודיר הם ממוצעים שנתיים המתקבלים מחקירה שוטפת בסקרי כוח האדם והם מתייחסים לכלל משקי הבית במדינה פרט לקיבוצים, מוסדות, מעונות סטודנטים ואנשים הגרים מחוץ ליישובים (בדווים בדרום ואחרים). נתונים על דיר אינם כוללים גם מרכזי קליטה.

החל ב-1999 אומדני האוכלוסייה בסקר כוח אדם מבוססים על ממצאי מפקד האוכלוסין

והריבית האלטרנטיבית על ההון המושקע בנכס זה. הריבית האלטרנטיבית נזקפה גם כהכנסה לאותו משק בית.

קניית מוצר נחשבת לפי יום קבלתו, וסכום הקנייה המלא נחשב כהוצאה למוצר ביום הגעת המוצר לדירה, גם אם עד למועד זה שולם רק תשלום חלקי. לכן, מקדמה שמשלם משק הבית על-חשבון מוצר או שירות שטרם נתקבל או החזר חוב על חשבון מוצר שכבר נמצא בבית, אינם נחשבים כהוצאה לתצרוכת אלא כהגדלת החיסכון. תשלומי החובה אינם כלולים משום שאינם מייצגים קנייה ישירה של מוצר או שירות כלשהו.

הוצאה כספית לתצרוכת: ההוצאה לתצרוכת כפי שהוגדרה לעיל **ללא** זקיפת שירותי דירה ורכב.

בעלות על מוצר בר-קיימה: מתארת את אחוז משקי הבית בקבוצה מסוימת, שיש ברשותה או עומד לשימושה מוצר בר-קיימה מסוים, למשל: אחוז משקי הבית בירושלים שיש ברשותם מכונת כביסה, טלוויזיה, מחשב אישי, מכונת, טלפון סלולרי וכו'.

מקורות

נתוני **ההוצאות** בסקר התקבלו מחקירת מדגם של 6,272 משקי בית ב-171 ישובים שנחקרו על פני שנה בתקופה שבין ינואר 2005 וינואר 2006. נתוני **ההכנסות** מבוססים על המדגם המשולב של סקר הכנסות וסקר הוצאות משק הבית (ראה להלן הסבר על המדגם בסקר הכנסות).

מסגרת דגימה: רשימות הארנונה של הרשויות המקומיות. כמו כן נעשו השלמות ממסגרת בנייה חדשה.

יחידת דגימה: דירת המגורים.

יחידת חקירה ועיבוד: משק בית (ראה הגדרה בסעיף "סקרי כוח אדם - משקי בית - תכונות דמוגרפיות").

שיטת החקירה והעיבוד

עבור משקי הבית שנחקרו מולאו שלושה שאלונים:

- (1) שאלון על מבנה משק הבית - שאלון שמולא ע"י הסוקר ובו נתונים דמוגרפיים וכלכליים בסיסיים לגבי כל אחד מבני משק הבית.
- (2) יומן דו-שבועי בו רשם משק הבית, במשך שבועיים, את ההוצאות היומיומיות של כל בני משק הבית.

בריאות, והוצאות אחרות לבריאות כאשר כל קבוצה כזו מכילה מוצרים בודדים. למשל, קבוצת ביטוח בריאות כוללת את כל הביטוחים המשלימים בכל קופות החולים למיניהן וגם את ביטוחי הבריאות האחרים.

מפרנס: אדם שעבד לפחות שבוע אחד בשלושת החודשים לפני בואו של הסוקר למשק הבית. יצוין כי הגדרה זו שונה מההגדרה הנהוגה בסקרי כוח אדם.

עשירונים: ראה הגדרה להלן בהסברים על סקר הכנסות.

נפש סטנדרטית: ראה הגדרה להלן בהסברים על סקר הכנסות.

הכנסה כספית ברוטו: ראה הגדרה להלן בהסברים על סקר הכנסות.

הכנסה נטו לנפש סטנדרטית: סך ההכנסות הכספיות השוטפות של משק הבית לאחר ניכוי תשלומי החובה וסך ההכנסות משירותים אשר יש למשק הבית כתוצאה משירותי דירה או רכב בבעלותו, מחולקות במספר הנפשות הסטנדרטיות במשק הבית.

תשלומי חובה: המסים הישירים המוטלים על ההכנסות השוטפות - מס הכנסה ותשלומים לביטוח הלאומי ולביטוח בריאות ממלכתי. תשלומים אלה חושבו על פי כללי המס ולא התקבלו ישירות ממשקי הבית.

הוצאה לתצרוכת: סך כל התשלומים שמשלם משק הבית על קניית מוצרים או שירותים, וכן זקיפת הוצאה לצריכת שירותי דירה ורכב (קניית מוצרים אלה מוגדרת כהשקעה ולא כתצרוכת). ההוצאה לשירותי דיוור חושבה על ידי זקיפת שכר דירה אלטרנטיבי בדירות שוות גודל ביישוב או באזור. נתוני הזקיפה של שכר הדירה נלקחו מתוך שלושה מקורות:

(1) סקר שכר הדירה השוטף שנעשה במסגרת מדד המחירים לצרכן;

(2) נתוני שכר דירה של משקי הבית הגרים בדירות שכורות מתוך סקר הוצאות משק הבית עצמו;

(3) מקורות חיצוניים.

עבור הדירות בדמי מפתח נזקף ההפרש בין שכר הדירה המשולם בפועל לבין שכר הדירה המלא, כפי שהתקבל מתוך שלושת המקורות שצוינו לעיל.

ההוצאה לשירותי רכב נאמדה בגישת ערך השירותים המתקבלים מהנכס. כך, לכל משק בית שבבעלותו מכונת, נאמד ערך השירותים המתקבל מהנכס, לפי ערך הפחת על הנכס

כמשק בית שבו ראש משק הבית לא עבד אפילו יום אחד ב-3 החודשים שקדמו לביקור הפוקד. **שכיר** הוא כל נחקר שהייתה לו הכנסה כלשהי משכר וממשכורת בשלושת החודשים שלפני ביקור הפוקד.

הכנסה כספית ברוטו למשק בית: כל ההכנסות הכספיות השוטפות ברוטו של משק הבית, לפני תשלומי החובה (מס הכנסה, ביטוח לאומי וביטוח בריאות). ההכנסה הכספית ברוטו כוללת את ההכנסות של כל בני משק הבית מעבודה שכירה או עצמאית, מרוכש, מריבית ודיבידנדים, מתמיכות וקצבאות ממוסדות ומפרטים, הכנסות מפנסיות וכל הכנסה שוטפת אחרת. לא נכללים תקבולים חד-פעמיים, כגון: ירושה, פיצויים וכו'. כמו כן, לא נעשו זקיפות בעבור הכנסות הנובעות משימוש בדיר עזמי, או בעבור סוגים שונים של הכנסות ב"עין" (הכנסות לא כספיות).

הכנסה כספית נטו למשק בית: הכנסה כספית ברוטו כמוגדר לעיל, לאחר ניכוי תשלומי החובה. נתוני ההכנסה נטו לא התקבלו ישירות ממשקי הבית שנחקרו, אלא חושבו על סמך נתוני ההכנסה ברוטו וכללי המס הנהוגים במדינת ישראל.

נפש סטנדרטית: גודל משק הבית משפיע על רמת החיים שאפשר לקיים מהכנסה נתונה. על מנת ליצור בסיס להשוואת רמת החיים של משקי בית בעלי מספר נפשות שונה, נהוג להשוותם לפי ההכנסה לנפש. מקובל גם להניח, שמספר הנפשות במשק בית אינו משפיע באופן אחיד ושווה על רמת החיים האפשרית מהכנסה נתונה, משום שקיימים - לפי אותה הנחה - יתרונות לגודל. לכן, נערכה טרנספורמציה של מספר הנפשות, לפי סולם אחיד: הסולם קובע כיחידת בסיס משק-בית בן שתי נפשות; ככל שעולה מספר הנפשות, ניתן משקל שולי הולך ופוחת לכל נפש המתווספת למשק הבית. באמצעות סולם זה מתרגמים את מספר הנפשות במשק הבית למספר נפשות סטנדרטיות במשק בית.

(3) שאלון מסכם שמולא על ידי הסוקר על-סמך דיווח משק הבית, ובו פרטים על הוצאות משק הבית בתקופה של 3 חודשים או 12 חודשים שקדמו למועד הריאיון (בהתאם למידת נדירותם של הפריטים שנחקרו). בשאלון זה נתקבלו גם נתונים על כל הכנסות משק הבית.

כל מרכיבי התקציב עבור כל משק בית הובאו למכנה משותף: אומדן לחודש ברמת מחירים אחידה של ממוצע תקופת הסקר. מדד המחירים הממוצע לתקופת הסקר 2005 עמד על 115.5 נקודות, לפי בסיס 100 = 1998.

האמידה - בסקר נעשה שימוש במקדמי ניפוח כדי לצמצם הן את טעויות הדגימה והן את ההטיות העלולות לנבוע מכך שמשקי בית שלא השיבו, יכולים להיות שונים בתכונותיהם מאלה שהשתתפו בסקר. הסבר על מקדמי הניפוח - ראה לעיל, בסעיף "תכונות דמוגרפיות".

סקרי הכנסות

(לוחות 5.30-5.32)

הנתונים בפרק זה נתקבלו מסקרי הכנסות. סקרי הכנסות נערכים באופן שוטף מאז 1965 במסגרת סקרי כוח אדם. משנת 1997 משולבים נתוני ההכנסות במסגרת סקר כוח אדם עם נתוני ההכנסות המתקבלים מסקר הוצאות משק הבית, לסקר הכנסות משולב אחד. ראה סעיף "המדגם" בתת-פרק "מקורות".

הממצאים כאן מתייחסים להכנסות משקי בית שבהם ראש משק הבית עבד כשכיר או כעצמאי או שלא עבד.

פירוט נוסף של ממצאי סקר הכנסות ותיאור השיטות לפיהן נערך הסקר הופיע בפרסום מיוחד מס' 1288 **סקר הכנסות 2005**. פירוט על סקר הוצאות משק הבית הופיע בפרסום מס' 1287 **סקר הוצאות משק הבית 2005**, סיכומים כלליים ראה רשימה להלן.

הגדרות והסברים

משק בית ראה הגדרה לעיל, בסעיף "סקרי כוח אדם - משקי בית - תכונות דמוגרפיות".

מפרנס ראה הגדרה לעיל, בסעיף "סקר הוצאות משק הבית".

ראש משק בית ראה הגדרה לעיל, בסעיף "סקרי כוח אדם - משקי בית - תכונות כלכליות ודיר".

משק בית של שכירים מוגדר כמשק בית שבו ראש משק הבית שכיר או חבר קואופרטיב.

משק בית שבו ראש משק הבית לא עבד מוגדר

פירוט הסולם בלוח שלהלן:

מספר הנפשות במשק בית	משקל שולי לנפש	מספר נפשות סטנדרטיות
1	1.25	1.25
2	0.75	2.00
3	0.65	2.65
4	0.55	3.20
5	0.55	3.75
6	0.50	4.25
7	0.50	4.75
8	0.45	5.20
+9	0.40 ⁽¹⁾	

(1) לכל נפש נוספת.

הכנסה נטו לנפש סטנדרטית: ההכנסה המשפחתית נטו מחולקת במספר הנפשות הסטנדרטיות במשק הבית.

עשירונים: עשירון הוא קבוצה הכוללת 10 אחוזים מהאוכלוסייה הנחקרת, המסודרים לפי גובה הכנסה (ההכנסה הממיינת), החל במשק הבית בעל ההכנסה הנמוכה ביותר בעשירון התחתון וכלה במשק הבית בעל ההכנסה הגבוהה ביותר בעשירון העליון.

ההכנסה לפיה ממוינים משקי הבית, יכולה להיות הכנסה ברוטו או הכנסה נטו, וכן הכנסה למשק בית, לנפש, או לנפש סטנדרטית.

מקדם ג'יני: מדד למדידת אי השוויון בחלוקת ההכנסות, בין משקי הבית. מדד זה מקבל ערכים בין '0' - לציון שוויון מלא, לבין '1' - לציון אי שוויון מלא.

מקורות

אוכלוסייה: הסקר המשולב הנערך החל משנת 1997, מייצג את כל משקי הבית ביישובים יהודיים, יישובים ערביים ומעורבים, למעט קיבוצים, בדווים הגרים מחוץ ליישובים ודיירי מוסדות. בשנים 2000-2001 התעוררו קשיים בחקירת תושבי מזרח ירושלים ולכן נתוני שנים אלו אינם כוללים אוכלוסייה זו (ראה טבלה בסוף המבוא).

מדגם: החל בשנת 1997, סקר הכנסות המשולב מבוסס על נתוני הכנסות הנאספים הן בסקר הכנסות והן בסקר הוצאות משק הבית:

1. סקר הכנסות - נערך יחד עם סקר כוח אדם השוטף (פירוט שיטת הדגימה מופיע במבוא לפרק 12 - עבודה ושכר ובפרסום מס' 1276 בסדרת הפרסומים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה *סקרי כוח אדם*, 2005), כאשר רבע מהנחקרים במדגם

סקר כוח אדם השייכים להגדרת אוכלוסיית סקר הכנסות, נשאלים על הכנסותיהם.

2. סקר הוצאות משק הבית (פירוט שיטת הדגימה מופיע בפרסום מיוחד מס' 1287 של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה: *סקר הוצאות משק הבית 2005, סיכומים כלליים*, ירושלים, פברואר 2007) - נערך מידי שנה החל ב-1997, במסגרתו נשאלים משקי הבית על הוצאותיהם וגם על הכנסותיהם.

בשני הסקרים, מדגם הסקר הוא מדגם של דירות, ובכל דירה שנבחרה למדגם נחקרים כל משקי הבית שגרים בה במועד החקירה (בדרך כלל יש משק בית אחד בדירה).

באופן כללי, המדגמים בשני הסקרים הוצאו בשני שלבים: בשלב ראשון הוצא מדגם שכבות של יישובים, ובשלב השני הוצאו דירות באופן מקרי-שיטתי, בכל יישוב שנבחר למדגם, כאשר כמסגרת העיקרית להוצאת מדגם הדירות שימש קובץ הארנונה המוניציפלית. מדגמי הדירות העיקריים הושלמו במדגמים של יחידות דיור במעונות סטודנטים, במרכזי קליטה וב"דיר מוגן" לקשישים. כמו כן, עודכנו המדגמים במשך שנת הסקר בתוספת דירות חדשות, שנבחרו למדגם ממסגרת מיוחדת של בנייה חדשה.

ב-2005 מבוססים הנתונים על מדגם של 14,545 משקי בית, אשר 8,273 מהם מקורם מסקר הכנסות ו-6,272 משקי בית מקורם בסקר הוצאות משק הבית.

תקופת הסקר: בסקר הכנסות נחקר כל בן משק בית שגילו 15 ומעלה, על הכנסותיו בשלושת החודשים שנסתיימו לפני החודש שבו ביקר הפוקד. באופן זה, נחקרות בכל סקר שנתי ההכנסות התלת-חודשיות של אוכלוסיית הסקר בתקופה המשתרעת על פני 15 חודשים.

נתוני סקר הוצאות משק הבית נאספו במשך כ-13 חודשים, שבהם נאספו נתוני הכנסות בעבור כל בן משק בית שגילו 15 ומעלה, ונתונים בעבור כל משק הבית. גם כאן עבור כל משק בית נחקרות ההכנסות על תקופה של שלושה חודשים שנסתיימו לפני החודש שבו ביקר הפוקד, וההכנסות הנאספות בכל הסקר עבור כל משק הבית משתרעות על פני תקופה של 15 חודשים.

התאמת מחירים: כל נתוני ההכנסות מוצגים לפי רמת המחירים הממוצעת של שנת הסקר.

אמידה: ראה לעיל, בסעיף תכונות דמוגרפיות של משקי הבית.

טבלת אוכלוסיות הנכללות באומדני משקי הבית בסקרי משקי הבית (1)

סקר הוצאות משק הבית וסקר הכנסות	סקר כוח אדם	אוכלוסייה
		אוכלוסייה לפי צורת יישוב:
כן	כן	יישובים עירוניים (מונים 2,000 תושבים ויותר)
		יישובים כפריים (מונים פחות מ-2,000 תושבים):
לא	לא	קיבוצים
כן	כן	יישובים כפריים אחרים (כולל מושבים, מושבים שיתופיים, יישובים קהילתיים וכדומה)
		אוכלוסיות מיוחדות:
לא	לא	בדווים בדרום הגרים מחוץ ליישובים
כן	לא	מקומות גרים מחוץ ליישובים (לא כולל בדווים בדרום) ומשקי בית ביישובים מוסדיים
		מוסדות:
כן	כן	מרכזי קליטה (2)
כן	לא	מעונות סטודנטים ב-7 האוניברסיטאות הגדולות
כן	כן	דיר מוגן (3)
		מוסדות אחרים (4):
לא	לא	דיירים במוסדות (חוסים ומטופלים)
כן	לא	משקי בית במוסדות

1. ההפרש באומדני משקי הבית בין סקר כוח אדם לבין סקר הוצאות משק בית וסקר הכנסות הוא כ-20,000 משקי בית, מהם כ-10,000 משקי בית במוסדות, כ-7,000 משקי בית במעונות סטודנטים, וכ-3,000 משקי בית במקומות גרים מחוץ ליישוב ומשקי בית ביישובים מוסדיים.
2. אומדני צפיפות דיר: מרכזי קליטה נכללים בסקר הוצאות משק בית, ולא נכללים בסקרי כוח אדם.
3. בסקר כוח אדם נכלל רק חלק מאוכלוסיית הגרים בדיר מוגן.
4. כולל מעונות סטודנטים במכללות, בתי חולים, בתי אבות ללא דיר מוגן, בתי ספר וכו'.

פרסומים נבחרים

- 1286 משקי בית - תכונות כלכליות וצפיפות דיר על פי סקרי כוח אדם, 2005 (אינטרנט בלבד)
 1287 הוצאות משק הבית, 2005 - סיכומים כלליים
 1288 סקר הכנסות, 2005

פרסומי מפקד האוכלוסין והדיר 1995

- 1 אוכלוסייה ומשקי בית - סיכומים ארעיים
 8 תכונות חברתיות-כלכליות של אוכלוסייה ומשקי בית ביישובים עירוניים המונים 2,000 תושבים ויותר - ממצאים נבחרים

לקט ממצאים סטטיסטיים

- 5, 2002 סקר הכנסות, 2000

פרסומים טכניים

- 73 טיפולוגיה של משקי הבית והמשפחות בישראל, 1999
 78 סקרי כוח אדם - שינויים במתודולוגיה, בהגדרות ובשאלון 1954-2003 (אינטרנט בלבד)

פרסומים מיוחדים

- 1222 אפיון רשויות מקומיות וסיווגן לפי הרמה החברתית-כלכלית של האוכלוסייה ב-2001
 1231 סקר הוצאות משק הבית 2000-2002 - משקי בית של עולי בריה"מ לשעבר
 1263 משקי בית ומשפחות - תכונות דמוגרפיות 2001-2002 על פי סקרי כוח אדם
 1276 סקרי כוח אדם, 2005 (אינטרנט בלבד)